

Ὁ Ἡρώδης ὡς νοοτροπία διαχρονικὴ (Τασούδης Γεώργιος)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

[«καὶ διὰ τοῦτο εὖ δοκεῖ ἔχειν τὸ τοῦ Βίαντος, ὅτι ἀρχὴ ἄνδρα δείξει• πρὸς ἕτερον γὰρ καὶ ἐν κοινωνίᾳ ἤδη ὁ ἄρχων» – Ἀριστοτέλης, Ἠθικά Νικομάχεια 1130a]

Τὴν 29η Δεκεμβρίου ἐκάστου ἔτους, καθιερώθηκε νὰ τιμᾶται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίᾳ μας ἡ μνήμη τῶν Ἀγίων 14.000 ὑπὸ Ἡρώδου σφαγιασθέντων νηπίων στὴ Βηθλεέμ.

Μὲ τὴν ὑπόψιν θλιβερὴ ἀναθύμηση, ἡ συμπάσχουσα Ἐκκλησία ἀναδεικνύει τὸ ἦθος της, τασσόμενη ξεκάθαρα καὶ ἀταλάντευτα ὑπὲρ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀθωότητας. Ὑπὲρ τῆς ὑπεράσπισης τῶν ἀδυνάμων καὶ τῶν ἀδικημένων. Ὑπὲρ τῶν αἰωνίως ἐξιλαστήριων ἢ/καὶ στοχοποιημένων θυμάτων· τῶν βρεφῶν καὶ παιδιῶν.

Ὅμως, ἡ ἐν λόγῳ ἀσύλληπτη κτηνωδία δίνει ἀφορμὴ ἀνάπτυξης ἐνὸς εὐρύτερου, διττοῦ προβληματισμοῦ. Ἡ πρώτη πτυχὴ τοῦ προβληματισμοῦ τούτου σχετίζεται μὲ τὶς νοσηρὲς πρακτικὲς, τὶς τυφλὲς καὶ ἀκραῖες ἀντιδράσεις ποὺ ἀδίστακτα ἀναπτύσσουν οἱ ἐξουσιαστές, ἐφόσον νιώσουν τὰ κεκτημένα νὰ ἀπειλοῦνται, τὴν αὐθεντία τους νὰ ἀμφισβητεῖται. Τὸ γεγονὸς ὑπενθυμίζει, πῶς ἅμα οἱ ἐξουσίες καθὼς καὶ οἱ πάσης φύσεως κάτοχοι ἰσχύος ἔχουν διαστραφεῖ ἀπὸ, ἀλλὰ καὶ διαστρέψει, τὴν ἐξουσία ποὺ τοὺς ἐδόθη -εἴτε προσωποποιώντας τὴν εἴτε νοθεύοντάς την μὲ κατώτερα ἀνθρώπινα ἔνστικτα εἴτε ἀποκόπτοντάς την ἀπὸ τὸν φυσικὸ της προορισμό, ἥτοι τὴν διακονία τοῦ συνόλου κ.ἄ., στὸ ὄνομα τῆς προάσπισης τῶν πλέον ἐγωτικῶν τους παραλογισμῶν καὶ δικαιωμάτων, καθίστανται ἐπιρρεπεῖς στὴν ἀπελευθέρωση βίαιων συμπεριφορῶν, στὴν προληπτικὴ καταστολὴ, στὴν ἀδυσώπητη δίωξη, στὴ διενέργεια ἀποτρόπαιων ἐγκλημάτων.

Πολλὰ μποροῦν νὰ ἐπισημανθοῦν γιὰ τοὺς ἰσχυροὺς -τὸν κάθε εὐρισκόμενο σὲ θέση ἰσχύος- καὶ τὴν ψυχολογία τους. Γιὰ τὸ πῶς αὐτὴ διασαλεύεται, ὅταν δὲν εἶναι ἀναφορικὴ ἐνὸς ἐπέκεινα καὶ τῆς ἀπόλυτης Ἀλήθειας, τῆς ἀνιδιοτέλειας καὶ τῆς συν-ἀνθρωπιᾶς. Ἡ γιὰ τὸ πῶς ἀπομονωμένοι στὸν ἐγωκεντρισμὸ καὶ τὴν ἀλαζονεία παραγκωνίζουν τὸν κάθε πλησίον, ἀρνοῦνται ἢ ἀδυνατοῦν νὰ τὸν ἀποδεχθοῦν ὡς ἰσότιμο ἄλλο, ἀνασύροντάς τον ἐν τέλει καιροσκοπικὰ καὶ συμφεροντολογικὰ στὸ προσκῆνιο, ἀποκλειστικὰ καὶ μόνο, ὡς ἀντικείμενο ἐκμετάλλευσης ἢ ἐξιλέωσης.

Θὰ προχωρήσουμε, ὅμως, στὸ δεύτερο μέρος τοῦ προβληματισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἄπτεται τῆς ἱεράρχησης τῶν ἀνθρωπίνων σχέσεων. Οἱ ἐπιμέρους ἀνθρώπινες σχέσεις, λοιπόν, ὅπως ἐκεῖνες μεταξὺ ἀρχόντων – ἀρχομένων, ἐργοδοτῶν – ἐργαζομένων, συζύγων, γονέων – τέκνων κ.ὀ.κ. ἀποδεικνύονται ἐκπληκτικὰ εὐάλωτες καὶ μὲ μία τρομαχτικὴ (παρα)φυσικότητα διολισθαίνουν στὴν τυραννία, στὴν ἐκμετάλλευση, στὴν κακοποίηση, στὴ συζυγοκτονία ἢ παιδοκτονία ἀκόμη, ἐφόσον δὲν ἔχουν ἐμπεδωμένη, δυναμικὰ καὶ ἀπαρέγκλιτα, ὡς προαπαιτούμενο, τὴν κορωνίδα τῶν σχέσεων: τοῦ ἀνθρώπου πρὸς ἄνθρωπο. Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ οἱ ἀνθρώπινες σχέσεις, σὲ ὅλες τους τὶς ἐκφάνσεις, δὲν ἐδράζονται στὸν ἀπόλυτο σεβασμὸ τῆς ἀνθρώπινης ὑπάρξεως καὶ ὑποστάσεως, στὴν ἱερότητα τοῦ κάθε προσώπου -ἀσχέτως ἡλικίας, καταβολῆς ἢ συγκυρίας- μὲ ἐντυπωσιακὴ εὐκολία καθίστανται συνώνυμες τῆς ἐκμετάλλευσης, τῆς ἄρνησης, τῆς ὑποτίμησης ἀκόμη

καὶ τῆς ἠθικῆς, ψυχικῆς ἢ βιολογικῆς ἐξόντωσης.

Ἡ κυριολεκτικὰ παρανοϊκὴ φιγούρα τοῦ Ἡρώδη ἴσως καὶ νὰ συγκεφαλαιώνει, ἂν ὄχι καθολικὰ σίγουρα σὲ μεγάλο ποσοστό, τὰ ὅσα ἀναφέρονται παραπάνω. Ἡ αὐτοαναφορικὴ, ριζοσπαστικὰ ἐξατομικευμένη πρόσληψη τῆς ἐξουσίας μὲ ὄρους λατρείας, τὸν ὀδήγησαν ὄχι μόνο στὴν βρεφοκτονία τῆς Βηθλεέμ ἀλλὰ καὶ στὴν δολοφονία γιῶν, συζύγων καὶ συγγενῶν του, καθιερώνοντάς τον ὡς τὸ χαρακτηριστικὸ -ἀναφανδὸν πρὸς ἀποφυγὴ- παράδειγμα ἐξουσιαστῆ εὐρισκόμενου σὲ πλήρη πνευματικὴ σύγχυση, φρενήρη ἠθικὴ κατρακύλα καὶ ἀπόλυτη (κυριολεκτικὰ δαιμονικὴ) ἀσέβεια ὡς α) πρὸς τὴν δωρεὰ τῆς ἐξουσίας καὶ τὶς εὐθύνες ποὺ αὐτὴ συνεπιφέρει, β) πρὸς τὸν συνάνθρωπο καὶ εἰδικὰ πρὸς τὰ βρέφη/παιδιὰ ὡς τὰ πλεόν ἀνυπεράσπιστα, γ) πρὸς τὴν ζωὴ καὶ τὴ μοναδικότητα τοῦ κάθε ἄλλου, δ) πρὸς τὸν Δημιουργὸ τῶν πάντων καὶ ἐν τέλει ε) πρὸς τὸν ἴδιο του τὸν ἑαυτὸ καὶ τὴν ἀνθρώπινη φύση ἐν γένει.

Κλείνουμε ὑπενθυμιστικά. Ὡς ἐκκολαπτήρια Ἡρώδηδων καὶ συναφῶν (μικρ)σατράπηδων, δὲ λειτουργοῦν μόνον οἱ πολιτικὲς ἐξουσίες ἢ οἱ οἰκονομικὲς ἐλίτ (ναί, τοῦτες ξεκάθαρα προσφέρουν εὐνοϊκότερες συνθῆκες ἐκκόλαψης) ἀλλὰ καὶ πολλὲς γειτονικὲς, ἐργασιακὲς ἢ λοιπὲς πόρτες, ὅπως τῆς ἀνέχειας, τῆς περιθωριοποίησης, τῆς ἀδικίας. Καὶ ἐκεῖ ὀφείλουν νὰ διαδραματίσουν ρόλο, ὄχι μόνο τὸ Κράτος καὶ οἱ δομές του ἀλλὰ καὶ ὅλοι ὅσοι τὸ συν-διαμορφώνουν μὲ πράξεις ἢ μὲ παραλείψεις. Καὶ ἐκεῖ τσιτάτα καὶ ἀφορισμοὶ τοῦ τύπου «ἄδικη κοινωνία» καὶ «ἀνύπαρκτο κράτος» ἀποδεικνύονται δυστυχῶς ἀνεπαρκῆ νὰ καμουφλάρουν τὴ συνυπευθυνότητα.

Τέλος καὶ δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἔνεκεν!

Πηγή: agiazoni.gr